Constantin ŞCHIOPU

Grigore Vieru a făcut istorie

C.Ş. – conf. univ. dr., Facultatea Jurnalism şi Ştiinţe ale Comunicării, Catedra jurnalism, U.S.M., profesor-cumulard de limba şi literatura română la Liceul de Creativitate şi Inventică „Prometeu-Prim" din Chişinău. Lucrări recente: *Metodica predării literaturii române*, Editura Carminis, Piteşti, 2009; *Arghezi, Barbu, Blaga. Poezii comentate. Pentru elevi, studenţi, profesori*, Editura ARC, Chişinău, 2010; *Manuale de limba şi literatura română pentru clasa a IX-a* (coautor Vlad Pâslaru), a X-a (coautor Marcela Vâlcu-Şchiopu), a XI-a (coautor Marcela Vâlcu-Şchiopu), a XII-a (coautor Mihai Cimpoi).

1. Aş remarca, în primul rând, disponibilitatea melică, darul de a adapta muzicii interioare a propriei sensibilităţi toate ritmurile de tip tradiţional. Mai apoi, originalitatea poetului provine şi dintr-o îngemănare a timbrului elegiac cu seninătatea clasică („De jale, dulceo, sunt / De dor cumplit"), trăsătură ce o remarcăm şi la Ion Pillat, pentru care Vieru avea o consideraţie deosebită. Chiar dacă Gr. Vieru, în mod conştient, s-a aşezat în linia unei generaţii de artişti pentru care tradiţia (iz folcloric, paseism, rusticitate, autohtonism, istorie, ortodoxism) are un sens, totuşi poetul o modernizează fie prin inflexiunile metafizice, fie prin formele prozodice, fie prin procedeele compoziţionale.

2. Opera artistică şi publicistică a lui Grigore Vieru continuă să fie un deliciu al cititorilor din Republica Moldova. Matineele desfăşurate în grădiniţe, mesele rotunde, simpozioanele din instituţiile preuniversitare şi superioare de învăţământ, concursul „Două inimi gemene", spectacolul „Testament" realizat în baza operei lui Gr. Vieru, al cărui protagonist este artistul Fuego – toate acestea sunt o mărturie că poetul n-a plecat dintre noi, că versurile lui trăiesc, ne ajută să realizăm frumosul dialog estetic al sufletelor. E îmbucurător şi faptul că revista „Limba Română", după trecerea în nefiinţă a lui Grigore Vieru, a lansat un excepţional număr special dedicat omului şi creatorului Gr. Vieru,

că a publicat constant un șir de sinteze semnate de personalități marcante ale culturii românești. Dincolo de acestea, menționez lipsa unei exegeze fundamentale despre creația artistică a lui Grigore Vieru, care să rupă stereotipurile de interpretare, una care l-ar pune pe Gr. Vieru în altă lumină decât cea tematică. Cu siguranță, mai devreme sau mai târziu, această lucrare va apărea.

3. Cu părere de rău, în prezent, aici, în spațiul dintre Prut și Nistru, nu mai există cultul limbii române, acea dorință a noastră de a vorbi corect, tendință înregistrată în anii '90 ai secolului trecut. Tineretul se află tot mai mult sub imperiul argourilor, o parte rușinându-se să vorbească o română literară. De fapt, mulți nici nu o cunosc, vina revenind și politicilor educaționale. Mass-media ne învață cum să nu vorbim corect. Sunt la modă foarte multe cuvinte, sintagme, enunțuri de tipul *doisprezece grade, pe final de emisiune* etc., pe care jurnaliștii le promovează insistent, fără să se întrebe măcar dacă respectă normele limbii literare. Mulți dintre intelectuali, dominați de snobism, tot mai mult sunt în căutare de *job*-uri, sunt interesați de *look*-ul lor, „aplică" dosare, merg în *weekend*-uri, uitând că limba română le oferă atâtea posibilități de exprimare. E o situație mai mult decât tristă. Limba rusă se aude tot mai mult în transportul urban, în sfera serviciilor publice. Tot mai mulți absolvenți de alte etnii ai instituțiilor preuniversitare nu ne cunosc limba și nici nu vor să o învețe. Pe bună dreptate, „limba unui popor este istoria lui".

4. Nu atât despre amprente este vorba. Gr. Vieru a făcut istorie, ca artist al cuvântului și ca cetățean, nu numai în perioada de după declararea independenței R. Moldova, ci și în cea sovietică. Ne-a învățat să jinduim și să credem în biruința valorilor, chiar și în momentele foarte grele, fiind convins, vorba unui personaj druțian, că „apele nu pot să dispară, că apele ba se revarsă, ba își schimbă albia, ba cobor în adâncuri, dar să dispară cu totul nu pot, pentru că apa și aerul, și cerul e tot ce avem mai frumos, tot ce avem mai sfânt". Deci Grigore Vieru, fără a fi divinizat, este / trebuie să fie un reper valoric al nostru. Cu părere de rău, mai mulți politicieni de atunci și de azi se pitesc cu totul în dosul adevărurilor rostite de Vieru, de nu li se mai vede nici măcar vârful urechilor mișcătoare. Drept urmare a acestui tip de comportament, art. 13 din Constituție, cu privire la denumirea limbii noastre, continuă să nege afirmația viereană „Vin din munții latiniei, deci și scrisul mi-i latin".